

AKTIVNA I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Primena vremenskih razgraničenja (aktivnih ili pasivnih) obezbeđuje pravilno utvrđivanje finansijskog rezultata u bilansu uspeha.

Vremenska razgraničenja obuhvataju sve poslovne događaje plaćanja kao i sve obračunate prihode i rashode koji ne pripadaju bilansu uspeha, jer nisu prihodi i rashodi tekućeg perioda, ali ne predstavljaju konkretna potraživanja ili obaveze.

AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja (AVR) obuhvataju: ☐

1. obračunate, a nenaplaćene prihode i
2. unapred plaćene troškove.

- OBRAČUNATI A NENAPLAĆENI PRIHODI¹

Primer.

1. Preduzeće je dalo u zakup poslovnu prostoriju čija zakupnina iznosi 100.000 dinara na mesečnom nivou. Izvršiti obračun zakupnine za tekući mesec.
2. Ispostavljena je krajem tekućeg meseca faktura koja glasi na 100.000 dinara.

AVR – obračunati nenaplaćeni prihodi											
D	zakupnine		P	D	Prihod od zakupnine		P	D	Kupci		P
1)	100.000	2)	100.000		1)	100.000		2)	100.000		

- UNAPRED PLAĆENI TROŠKOVI

Primer.

1. Sa tekućeg računa je isplaćeno 12.000 dinara na ime polugodišnjih troškova reklame.
2. Obračunati i proknjižiti troškove reklame za tekući mesec.

AVR – unapred plaćeni troškovi										
D	reklame		P	D	Tekući račun		P	Troškovi proizvodnih usluga (reklame)		P
1)	12.000	2)	2.000		1)	12.000		2)	2.000	

¹ Poslovni događaj u kojem je došlo do nastanka prihoda koji još uvek nije naplaćen. Našlaćivanje se vrši na kraju vremenskog perioda.

PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Pasivna vremenska razgraničenja (PVR) obuhvataju:

1. obračunate, a neisplaćene rashod i
2. unapred naplaćene prihode.

- OBRAČUNATI NEISPLAĆENI RASHODI

Primer.

1. Obračunati troškovi investicionog održavanja iznose 3.000 dinara.
2. Sa tekućeg računa isplaćeni su troškovi investicionog održavanja.

PVR – Obračunati troškovi investicionog održavanja			Troškovi proizvodnih usluga			Tekući račun		
D		P	D		P	D		P
2)	3.000	1) 3.000	1)	3.000			2)	3.000

- UNAPRED NAPLAĆENI PRIHODI

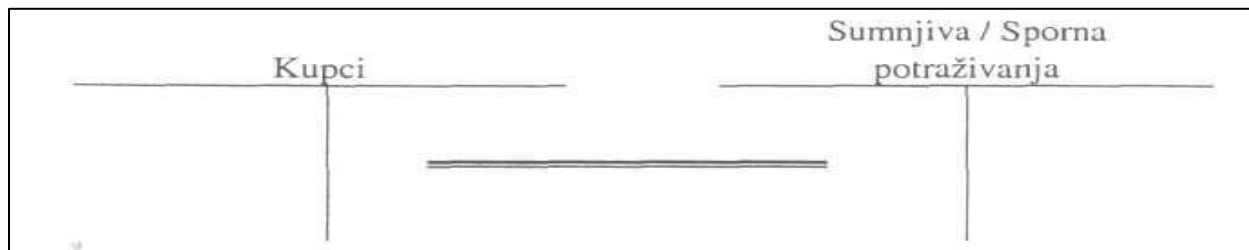
Primer.

1. Preduzeće je naplatilo kiriju za naredni tri meseca u ukupnom iznosu od 120.000 dinara.
2. Izvršiti obračun kirije za tekući mesec.

Tekući račun			PVR – obračunati prihodi kirije			Prihodi od zakupnine (kirije)		
D		P	D		P	D		P
1)	120.000		2)	40.000	1) 120.000		2)	40.000

SUMNJIVA I SPORNA POTRAŽIVANJA

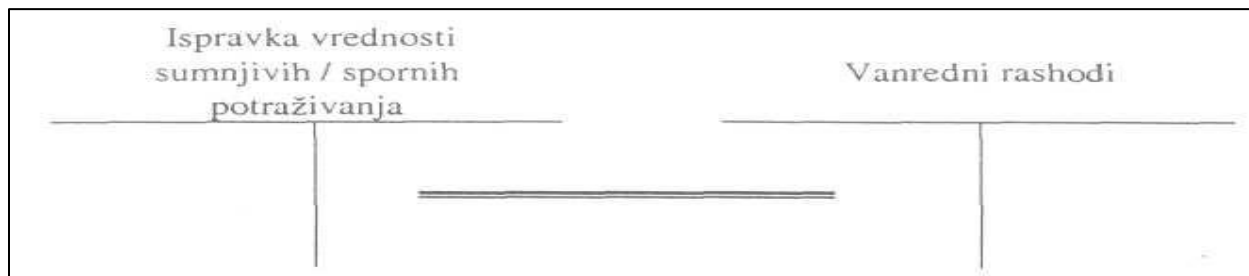
Sumnjiva i sporna potraživanja su potraživanja koja su (delimično ili u potpunosti) potencijalno nenaplativa. Iznos ovih neizvesnih potraživanja bi se „prebacio“ sa računa Kupci na račune Sumnjiva ili Sporna potraživanja.

Sumnjiva potraživanja se javljaju kada je dužnik preduzeća (kupac) u nemogućnosti da isplati svoje obaveze usled trajne nelikvidnosti ili prezaduženosti.

Sporna potraživanja predstavljaju potraživanja koja dužnik (kupac) ne priznaje i odbija da plati, pa je neophodna arbitraža kod nadležnog suda. To se najčešće dešava zbog toga što kupac smatra da prodavač nije ispunio uslove iz ugovora (npr. isporučio je robu lošijeg kvaliteta) ili usled privremene nelikvidnosti kupca, koji želi da prolongira (odloži) plaćanje.

Ukoliko preduzeće može da proceni nenaplativi iznos, poželjno je da delimično otpise sumnjivo ili sporno potraživanje. To se, po pravilu, radi indirektnim otpisivanjem preko računa Ispravka vrednosti sumnjivih / spornih potraživanja.

PRIMER.

1. Kupac A odbija da plati dug od 10.000 dinara. Pokreće se sudski spor protiv njega i uplaćuje sudska taksa u iznosu od 1.000 dinara
2. Kupac B koji duguje 4.000 dinara je usled velikog gubitka i trajne nelikvidnosti dospeo u stečaj. Procena je daje 50% potraživanja nenaplativo, pa se otpisuje.
3. Na osnovu sudske odluke kupac A je platio 10.000 dinara (t.r.).
4. Stečajni upravnik (preduzeća B) je isplatio 3.000 dinara po osnovu raspodele stečajne mase.
5. Kupac C odbija da plati dug u iznosu od 15.000 dinara. Pokreće se spor i uplaćuje sudska taksa (u gotovini) od 1.000 dinara.
6. Prema presudi, kupac C uplaćuje 16.000 dinara.

Sporna potraživanja			
D		P	
1)	10.000	3)	11.000
1a)	1.000	6)	16.000
5)	15.000		
5a)	1.000		

Kupci			
D		P	
		1)	10.000
		2)	4.000
		5)	15.000

Tekući račun			
D		P	
3)	10.000	1a)	1.000
4)	3.000		
6)	16.000		

Sumnjiva potraživanja			
D		P	
2)	4.000	4)	4.000

Vanredni rashodi			
D		P	
2a)	2.000		
3)	1.000		

Ispravka vrednosti sumnjivih potraživ.			
D		P	
4)	2.000	2a)	2.000

Vanredni prihodi			
D		P	
		4)	1.000

Blagajna			
D		P	
		5a)	1.000

D		P	